

УДК 159.9

Козак М. – ст. гр. БП-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗВ'ЯЗОК ТЕМПЕРАМЕНТУ ЛЮДИНИ З ПОВЕДІНКОЮ В ЕКСТРИМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ

Науковий керівник: д.психол.н., професор Буняк Н.А.

Kozak M. M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMMUNICATION OF THE HUMAN TEMPERAMENT WITH BEHAVIOR IN EXTREME SITUATIONS

Supervisor: Bunyak N.A.

Ключові слова: екстремальна ситуація, тип темпераменту

Key words: extreme situation, type of temperament

Психіка людини пов'язана із її безпекою. Результати досліджень сучасних вчених встановили, що винуватцем нещасних випадків, які трапляються з людиною, найчастіше є сама особистість.

Найчастіше основними причинами стають внутрішні фактори, а саме психологічні чи фізіологічні властивості, недостатній досвід та знання, порушення емоційного стану. Ці причини впливають на вчинки, поведінку та дії людини в процесі життєдіяльності.

Виникнення несприятливої ситуації для діяльності людини породжує стрес – відповідь організму на несподівану та напружену ситуацію.

Стрессова реакція у всіх людей проявляється по різному. Причиною її є відмінність типів темпераменту, тому що в екстремальних ситуаціях властиві форми поведінки людини стають неефективними.

Наприклад, сангвінік у разі екстреної ситуації зможе швидко обдумати серйозність та масштаб події, зваживши всі переваги та недоліки можливого вирішення проблеми. Особистість з даним типом темпераменту швидко реагує на ситуацію, яка склалася і легко переживає неприємності.

На відміну від врівноваженого сангвініка, запальні холерики в екстремальних ситуаціях можуть підкорятися безпідставному страху та панікувати, проте інколи вони виявляють рішучість та беруть на себе відповідальність. У будь-якому випадку, холерику важко впоратися із відповідальністю, бо йому властива ригідність, а це свідчить про складність або нездатність пристосуватися до певних обставин.

В надзвичайних ситуаціях флегматик не буде панікувати, а спостерігатиме за діями інших людей, вибере для себе найкращий варіант і діятиме. Завдяки низькій чутливості, реактивності та емоційності він завжди зберігає спокій та відрізняється самоконтролем, терпеливістю та витримкою.

Представникам меланхолійного типу властивий процес гальмування, що виявляється у відсутності або зменшенні реакції на подразник. Меланхоліки зазвичай капітулюють перед незначними проблемами, тому в екстремальних ситуаціях вони часто стають бездіяльними.

Отже, виходячи з вищезазначеного, можна зробити висновок, що вроджені особливості темпераменту проявляються у певних психічних процесах на які впливають соціальне середовище, здатність керувати своїми реакціями та виховання. Реакція особистості в надзвичайних ситуаціях може залежати від відмінностей нервової системи та є результат розвитку і досвіду. Залежно того, до якого темпераменту належить людина, можна припустити реакцію її в екстремальній ситуації. Отже, не має хороших чи поганих типів темпераменту, бо кожен із них має свої переваги.

УДК 993

Козак М.– ст. гр. БП-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФОРМИ УКРАЇНСЬКОГО ХРЕСТА

Науковий керівник: д.і.н., професор Стоцький Я. В.

Kozak M. M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FORMS OF THE UKRAINIAN CROSS

Supervisor: Stotskyi Ya.V.

Ключові слова: християни, хрест, церква

Key words: christians, cross, church

Святий хрест для християн – це знак Христової любові й жертвності, символ нашого спасення. Шостий Вселенський Собор, 691 р., у 73 правилі наказує шанувати святий хрест, але не описує форми. З первісних часів не було всюди однакової форми хреста. Має свою форму хреста Західна Церква, мають її й Східні Церкви. – Яка ж є форма християнського хреста?

Наші предки із християнською вірою із Візантії взяли і візантійський хрест. Звичайна форма грецького хреста є чотириконечна. Таку форму передусім мають наші предки княжих часів, як про це свідчать різні пам'ятки. Наприклад, св. Володимир Великий на своїх монетах деколи зображений у короні, яка завершена чотириконечним хрестом. Такий самий хрест він тримає у правій руці. На саркофагу, знайденому в руїнах Десятинної церкви, де був похований св. Володимир і його дружина Анна, є накреслені вісім хрестів, і всі чотириконечні.

Також і на саркофазі князя Ярослава Мудрого всі хрести – чотириконечні. На мозаїці, що зображає св. Тайну Вечерю в соборі Св. Софії в Києві, по середині престолола зображено чотириконечний хрест. На фресках і мозаїках того ж собору більша частина хрестів у руках Пречистої Діви Марії, мучеників і мучениць є чотириконечні. Проте в руках деяких святих там же є також хрести 5-, 6-, і 8-конечні.

В Ізборнику князя Святослава з 1073 р. на рисунках видно в руках святих чотириконечні хрести. У Збірнику творів св. Григорія Богослова з XI століття накреслений 6-конечний хрест. Зі сказаного випливає, що крім грецької форми з часом почали використовуватися в нас й інші форми хреста [1].

Який хрест передусім можна побачити на наших церквах в Україні? Знавець української старовини проф. Вадим Щербаківський відповідає: «На це можуть дати дуже просту і ясну відповідь хрести на київських церквах. Хрести на київських церквах і на церквах усюди України не мали скісної нижньої поперечки, а мали її пряму